

Lausunto sairaanhoitopiirin toiminnan kehittämisestä vuonna 2020

Kaupunginhallitus

Perusturvajohtaja Iiro Pöyhönen ja kaupunginjohtaja Jouni Mutanen:

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri pyytää 1.4.2019 saapuneella kirjeellä jäsenkunniltaan lausuntoa taloutensa ja toimintansa kehittämistä. Lausuntopyyntöä on täydennetty 12.4.2019 kuntajohtajakokouksen jälkeen siten, että lausunnot pyydetään toimittamaan 10.5.2019 mennessä ja että kuntaneuvottelut pidetään 29.5.2019, jolloin lausuntoja käsitellään.

Lausuntopyyntö sekä vuoden alusta voimaan tuleet sairaanhoitopiirin uusi strategia ja digistrategia ovat liitteinä.

LIITTEET B1 - B3, KH 6.5.2019

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin talouden vakauttamisohjelma vuosille 2012 - 2021 on pääosin toteutunut. Naantalin maksusuudet ovat olleet kahden viimeisen vuoden aikana olleet lähes talousarvioiden mukaisia. Sairaanhoitopiiri tarkka taloudenpito on tärkeää myös jatkossa.

Sairaanhoitopiiri toteaa vakauttamisohjelman nyt lähestyessä loppua, että erikoissairaanhoidon rahoituspohjaa haastavat kasvava kysyntä, uudet hoitotapa- ja hoitomuutokset sekä kalliit kehittyneet hoidot ja teknologiat. Henkilöstökustannusten vuosittaiseksi kasvuksi sairaanhoitopiiri arvioi noin 2,5 - 2,7 %.

Tämän vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden toteutuneet kustannukset 2019 kuntaraportoinnin mukaan Naantalin osalta ovat kuitenkin rajussa kasvussa. Kustannuskasvu on suurempaa kuin palvelujen käytön kasvu ensimmäisten kolmen kuukauden perusteella.

Sairaanhoitopiiri suunnittelee ns. tuottavuusohjelmaa, jossa käytettäisiin myös ulkopuolista konsulttipalvelua. Sairaanhoitopiiri ehdottaa myös koko maakuntaa koskevaa toimenpideohjelmaa, jonka tarkoitus on kehittää terveyspalveluiden vaikuttavuutta ja kustannustehokkuutta. Konsulttipohjaisen kehittämisohjelman lisäksi piiri vahvistaa omaa muutosjohtamisen kyvykkyyttä ja valmistautuu kytkemään tämän digistrategiaan.

Naantalin kaupunki lausuu suunnitelmista seuraavaa:

Sairaanhoitopiirien ja kuntien yhteistyön lisääminen

Nykyinen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä on todennäköisesti käytössä vielä useiden vuosien ajan. Sen vuoksi on selkeästi tarvetta lisätä jäsenkuntien ja sairaanhoitopiirin yhteistyötä ja varmistaa palvelujärjestelmän kehittäminen ja toimivuus laadukkaana, tehokkaana ja vaikuttavana kokonaisuutena.

Palveluja tulee kehittää yhteistyössä hyödyntämällä Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämissuunnitelmaa. Tämä asiakirja laaditaan yhdessä kuntien ja sairaanhoitopiirin kanssa.

Toimiva ratkaisu tiivistää sairaanhoitopiirin ja kuntien yhteistyötä, on perustaa pysyvä yhteistyöryhmä, jossa on jäsenkuntien edustajia seutukunnittain ja sairaanhoitopiirin edustajia. Yhteistyöryhmän keskeisiä tehtäviä oli-

sivat mm. seuraavat:

- valmistella esitys sairaanhoitopiirin ja jäsenkuntien välisestä neuvottelu- ja sopimusmenettelystä, jonka tuloksena laaditaan vuosittain palvelusopimus
- ohjata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelman valmistelua
- toimia keskeisten kehittämishankkeiden ohjausryhmänä.

Sairaanhoitopiirin ja kuntien välisessä palvelusopimuksessa tulee ottaa huomioon mm. seuraavat asiat:

- 1 sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämissuunnitelma
- 2 väestökehitys
- 3 palveluiden tarve
- 4 perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon keskeisimmät kehittämishankkeet
- 5 taloudelliset reunaehdot
- 6 arvioitu palvelujen käytön volyymin muutos (asukasmäärän ikärakenteen muutokset)
- 7 kustannustason muutokset (palkat, lääkkeet, hoitotarvikkeet, diagnostiset palvelut)
- 8 poistojen ja muiden vuotuisten pääomakustannusten kehitys
- 9 tuottavuuskehitys ja tuottavuutta lisäävät toimenpiteet
- 10 tavoitteet ja toimenpiteet vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Sairaanhoitopiirin lausuntopyynnössään ehdottamat toimenpide-ehdotukset ovat kannatettavia ja tärkeitä. Naantalin kaupunki kannattaa sairaanhoitopiirin tuottavuusohjelman laatimista ja korostaa, että myös jäsenkuntien edustajien pitää olla mukana ohjausryhmässä, jotta voidaan varmistaa, että toimenpiteet ovat järkeviä koko sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kannalta.

Maakunnallinen terveydenhuollon kehittämissuunnitelman laatiminen on myös perusteltu ja tervetullut hanke. Kun kysymys on koko terveydenhuollon järjestelmän kehittämisestä, jota tarkasteltaessa on otettava huomioon myös sosiaalipalvelut, on perusteltua, että kehittämissuunnitelma on kuntien johtama hanke. Jäsenkuntien on syytä suunnitella yhteistyössä sairaanhoitopiirin kanssa hanke sekä vastata sen toteuttamisesta. Selvitykselle tarvitaan yhteinen ohjausryhmä, mihin edellä mainittu pysyvä yhteistyöryhmä sopii hyvin.

Sairaanhoitopiirin taloudelliset raamit

Sairaanhoitopiirin lähivuosien taloudelliset raamit pitäisi valmistella huolellisesti jäsenkuntien ja sairaanhoitopiirin yhteistyönä. Valmistelutyössä tulee ottaa huomioon jäsenkuntien rahoitusmahdollisuudet.

Suurin osa Varsinais-Suomen kunnista teki vuonna 2018 alijäämäisen tilinpäätöksen. Talousennusteiden mukaan Suomen talouden kasvuvauhti hidastuu tulevina vuosina. Näistä lähtökohdista on hyvin ongelmallista, että sairaanhoitopiiri arvioi lausuntopyynnössään toimintamenojensa kasvavan vuosittain 2,6 - 4,2 % vuosina 2019 - 2022. Menojen kasvun arvioidaan olevan suurinta vuonna 2022, jolloin menot kasvaisivat 4,2 %.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeita ja menopaineita tarkasteltaessa on otettava huomioon keskeisten peruspalveluiden kasvupaineet. Väestötekijöiden arvioidaan lisäävän v. 2020 erikoissairaanhoidon kysyntää 1,0 %, perusterveydenhuollon kysyntää 1,0 % ja sosiaalipalvelujen kysyntää 2,0 %.

Toukokuussa 2019 on edellytykset sopia vain vuoden 2020 raamista ja sen tulisi olla enintään tasolla 2,5 - 2,7 %. Vuoden 2020 talousarvio tulee suunnitella siten, että talousarvio päättyy nollatulokseen. Jatkovuosien raamit pitää valmistella jäsenkuntien ja sairaanhoitopiirin yhteistyöryhmässä ja arvioida samalla myös tuottavuus- ja kehittämistoimenpiteiden vaikutusta. Myös tulevien vuosien talousarviot tulee valmistella siten, että tuloilla voidaan kattaa menot siten, ettei synny alijäämää.

Sairaanhoitopiirin investointeja valmisteltaessa on syytä tehdä tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa. Merkittäviä investointeja valmisteltaessa on tärkeää suunnitella niiden mahdollistamat tehostamistoimenpiteet sekä selvittää investointien vaikutukset suoritehintoihin sekä tuleviin jäsenkuntien maksuosuuksiin.

Sairaanhoitopiirin digistrategia

Sairaanhoitopiirin digistrategia on monipuolinen, eri näkökulmat huomioon ottava ja toteutuskelpoinen.

Tärkeää on, että digistrategiassa otetaan huomioon palveluiden sähköinen yhteentoimivuus myös kuntien näkökulmasta kustannustehokkaalla tavalla. Potilaiden sähköiseen asiointiin tulee panostaa merkittävästi ja uudet mahdollisuudet ottaa käyttöön täysimääräisesti myös perusterveydenhuollossa.

UNA-hankkeen rooli on merkittävä ja sitä on välttämätöntä toteuttaa siten, että myös perusterveydenhuollon toimijat ovat tiiviisti mukana kaikissa vaiheissa.

VS. KAUPUNGINJOHTAJA:

Kaupunginhallitus päättää antaa edellä esittelytekstissä olevan lausunnon Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin käyttöön.

KAUPUNGINHALLITUS:

Vs. kaupunginjohtajan ehdotus hyväksyttiin.